

ZAKŁAD MEDYCyny RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chłabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

Białystok 20.03.2024

Recenzja dokonań naukowych dr Lidii Elżbiety Sierpińskiej oraz osiągnięcia naukowego na temat „*Analiza sytuacji zdrowotnej i społecznej osób z rozpoznany m wirusowym zapaleniem wątroby typu C (WZW typu C)*” w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplinie nauki o zdrowiu

Przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego

Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego zostały unormowane w art. 219, ust.1, pkt 1-3 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dnia 20 lipca 2018 roku.

1. Stopień doktora

Lidia Elżbieta Sierpińska ukończyła w 1994 roku studia magisterskie na Wydziale Pielęgniarskim Akademii Medycznej w Lublinie, tytuł pracy magisterskiej: *Czynniki warunkujące adaptację społeczno- zawodową pielęgniarek zatrudnionych w szpitalu*

Dyplom doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskała na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Lublinie w roku 2001, tytuł rozprawy doktorskiej: *Praca zespołu terapeutycznego w opiece nad chorym w szpitalach z akredytacją i bez certyfikatu akredytacyjnego.*

W związku z powyższym stwierdzam, że przesłanka dotycząca posiadania stopnia doktora została spełniona

ZAKŁAD MEDYCYNY RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

2. Osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:

- a) 1 monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
- b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
- c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne

Kandydatka wskazała jako osiągnięcie naukowe cykl 7 powiązanych tematycznie artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych. Łączna wartość współczynnika Impact factor wskazanego osiągnięcia wynosi 10,300, a suma punktów MNiSW/MEiN wynosi 490 punktów. Wszystkie wymienione prace są pracami oryginalnymi i Habilitantka jest ich jedynym Autorem.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego

1. Sierpińska L.: Circumstances of infection with HCV in selected Polish provinces. Journal of Education, Health and Sport. 2021; 11(2): 41-52.
2. Sierpińska L.: Assessment of the degree of illness acceptance in patients diagnosed with hepatitis C. Annals of Agricultural and Environmental Medicine 2022; 29(2): 224-231.
3. Sierpińska L.E.: Assessment of health behaviors of patients with Hepatitis C. American Journal of Health Behavior 2022; 46(5): 586-594.
4. Sierpińska L.: Expectations of patients with hepatitis C from family physicians – a Polish example. Annals of Agricultural and Environmental Medicine 2022; 29(4): 529-537.

ZAKŁAD MEDYCyny RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

5. Sierpińska L.E.: Concept of health in opinions of patients diagnosed with hepatitis C. American Journal of Health Behavior 2022; 46(6): 643-653.
6. Sierpińska L.E.: Assessment of coping with illness among patients with hepatitis C – on example of research in Poland. Journal of Education, Health and Sport. 2023; 22(1): 69-86.
7. Sierpińska L.E.: Assessment of the level of life satisfaction and health behaviors among patients with chronic hepatitis C. American Journal of Health Behavior 2023; 47(3): 595-604.

Ocena osiągnięcia naukowego

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu C jest ważnym problemem zdrowia publicznego w Polsce. Pomimo tego wiedza na temat sytuacji społecznej i zdrowotnej osób z tym zakażeniem jest niedostateczna. Zwraca się m.in. uwagę na niski poziom wiedzy na temat: ryzyka zakażeń wirusem HCV i rozwoju przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C, ryzyka rozwoju raka wątrobowo-komórkowego, możliwości leczenia farmakologicznego, dietetycznego, usprawniania i wsparcia psychicznego w przewlekłym WZW typu C.

Celem prowadzonych badań było rozpoznanie zdrowotnych i społecznych problemów występujących u osób z wirusowym zapaleniem wątroby typu C.

Grupę badaną stanowiły osoby z rozpoznaniem wirusowym zapaleniem wątroby typu C, z obszarów miejskich i wiejskich na terenie kraju, byli to pacjenci leczeni w 7 szpitalach zlokalizowanych w 4 województwach na terenie Polski.

Do zrealizowania badań wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Habilitantka korzystała z autorskiego kwestionariusza wywiadu oraz ze standardowych narzędzi badawczych, którymi były

1. Skala Akceptacji Choroby (Acceptance of Illness Scale - AIS).
2. Inwentarz Zachowań Zdrowotnych (IZZ).
3. Lista Kryteriów Zdrowia (LKZ).
4. Test Lista Oczekiwań Pacjenta (Patient Request Form – PRF).
5. Kwestionariusz - Krótka Metoda Oceny Radzenia Sobie z Chorobą (KMORSZCH).

ZAKŁAD MEDYCYNY RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

6. Skala Satysfakcji z Życia (Satisfaction With Life Scale – SWLS).

Badaniami objęto łącznie 220 osób zakażonych wirusem HCV. Wiek badanych wahał się od 18 do 87 lat. Większość badanych stanowiły kobiety (52,3%)

Najważniejsze wyniki i wnioski

Większość badanych (62,7%) nie знаła okoliczności zakażenia wirusem HCV. Pozostałe 37,3% wskazywało na możliwe okoliczności zakażenia. W tej grupie najwięcej (24,4%) podało, że zakażenie mogło wystąpić w trakcie zabiegu operacyjnego, następnie w związku z przetoczeniem krwi - 15,9%. w trakcie leczenia stomatologicznego – 8,5%, w trakcie porodu, w związku z przeszczepem narządu i w trakcie dializoterapii – po 6,1%, podczas leczenia w oddziale zachowawczym i w związku z ekspozycją zawodową – po 4,9%, w następstwie wstrzykiwania narkotyku i w związku z tatuażem” –2,4%.

Większość badanych podała, że nie czuje się osobami niepełnosprawnymi z powodu zakażenia wirusem HCV (78,6%). *Sierpińska L.: Circumstances of infection with HCV in selected Polish provinces. Journal of Education, Health and Sport. 2021; 11(2): 41-52.*

W badaniu oceniającym stopień akceptacji choroby stwierdzono duże zróżnicowanie pod tym względem wśród badanych osób. Osoby dorosłe, zakażone wirusem HCV, najczęściej charakteryzowały się średnim poziomem akceptacji swojej choroby (41,8% badanych), ale liczne były także grupy z wysoką akceptacją i brakiem akceptacji choroby (odpowiednio - 29,5% oraz 28,7%).. *Sierpińska L.: Assessment of the degree of illness acceptance in patients diagnosed with hepatitis C. Annals of Agricultural and Environmental Medicine 2022; 29(2): 224-231*

W zakresie zachowań zdrowotnych ocenianych z wykorzystaniem standardowego Inwentarza Zachowań Zdrowotnych (IZZ) Zygryda Juczyńskiego najwięcej zakażonych wirusem HCV (40,5%) uzyskało wyniki na przeciętnym poziomie (sten 5–6), na poziomie niskim 30,9% badanych (sten 1-4) oraz 28,6% z wynikami na poziomie wysokim (sten 7-10). *Sierpińska L.E.: Assessment of health behaviors of patients with Hepatitis C. American Journal of Health Behavior 2022; 46(5): 586-594*

ZAKŁAD MEDYCYNY RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

Oceniając oczekiwania pacjentów wobec lekarzy z wykorzystaniem narzędzia Lista Oczekiwań Pacjenta (Patient Request Form – PRF) autorstwa Petera Salmona i Johna Quine w polskiej adaptacji Zygryda Juczyńskiego stwierdzono, że większość badanych oczekiwało od lekarza rodzinnego wyjaśnienia choroby – średnia wartość punktów 9,67 pkt. (w skali PRF) oraz uzyskania informacji na temat badań i leczenia – średnia wartość punktów 9,65 pkt. (w skali PRF). W niewielkim stopniu badani oczekiwali od lekarza rodzinnego wsparcia emocjonalnego – średnia wartość punktów 6,92 pkt. (w skali PRF). *Sierpińska L.: Expectations of patients with hepatitis C from family physicians – a Polish example. Annals of Agricultural and Environmental Medicine 2022; 29(4): 529-537.*

W badaniu oceniającym satysfakcję z życia osób zakażonych wzw C wykorzystano Skalę Satysfakcji z Życia (Satisfaction with Life Scale - SWLS), która pozwala ocenić życie, jako całość z uwzględnieniem indywidualnych różnic badanej osoby, stwierdzono, najwięcej badanych osób (62,7%) przejawiało poziom satysfakcji z życia na niskim poziomie (sten 1-4), a na poziomie (28,6%) wyrazili wyniki przeciętne (sten 5-6).

Habilitantka w podsumowaniu stwierdziła m.in. że:

większość badanych osób nie wiedziała o okolicznościach zakażenia wirusem HCV i prezentowała średni poziom wiedzy o WZW typu C

osoby z WZW typu C najczęściej akceptowały fakt choroby w stopniu średnim, a liczna grupa badanych wyrażała brak akceptacji lub niską akceptację choroby,

najliczniejsza grupa badanych z WZW typu C prezentowała zachowania zdrowotne głównie na poziomie przeciętnym, a następnie na poziomie niskim

osoby z wirusowym zapaleniem wątroby typu C w największym stopniu oczekiwały od lekarza rodzinnego wyjaśnienia choroby oraz uzyskania informacji na temat badań i leczenia, natomiast mniejsza grupa badanych oczekiwała wsparcia emocjonalnego,

najczęściej badani z WZW typu C w radzeniu sobie z chorobą wybierali styl skoncentrowany na przeżywaniu emocji i bierności i istotnie w mniejszym stopniu akceptowali swoją chorobę, ponad połowa badanych z WZW typu C prezentowała niski poziom satysfakcji życia.

ZAKŁAD MEDYCYNY RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

Opinia na temat osiągnięcia naukowego

W mojej opinii przedstawione publikacje są spójnie tematycznie, są pracami oryginalnymi w których Habilitantka jest jedynym Autorem, więc jej wkład nie budzi wątpliwości.

Habilitantce udało się zgromadzić liczną grupę badawczą, a w metodach oparła się na metodzie sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem uznanych narzędzi diagnostycznych. Oryginalność badania wynika przede wszystkim z zastosowania tych narzędzi wśród osób z wirusowym zapaleniem wątroby typu C.

Zrealizowane badania pozwoliły na zrealizowanie postawionego celu.

W mojej opinii przedstawione osiągnięcie stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu i tym samym spełniony jest wymóg posiadania w dorobku osiągnięcia naukowego spełniającego ten warunek.

3) Aktywność naukowa albo artystyczną realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Dorobek naukowy Habilitantki (wraz z publikacjami wchodzącymi w skład osiągnięcia naukowego) charakteryzuje się następującymi parametrami:

Sumaryczna punktacja całkowitego dorobku łącznie (przed i po doktoracie): IF=21,554,
MNiSW/MEiN=1 612,00

Liczba cytowań według bazy Scopus:

- bez autocytowań: 21

- z autocytowaniami: 22

h-indeks według bazy Scopus:

- bez autocytowań: 3

- z autocytowaniami: 3

Prace opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych to:

ZAKŁAD MEDYCyny RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: sławomir.chlabicz@umb.edu.pl

4 rozdziały w monografiach naukowych (1 z pierwszym autorstwem).

3 artykuły opublikowane w czasopismach naukowych (2 z pierwszym autorstwem).

Prace opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych

25 rozdziałów w monografiach naukowych (22 z pierwszym autorstwem).

90 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych (85 z pierwszym autorstwem).

Habilitantka wykazała się dużą aktywnością naukową, głównie po uzyskaniu stopnia doktora, co znajduje odzwierciedlenie w przedstawionych parametrach naukowych.

W ramach współpracy międzynarodowej Habilitantka realizowała wspólne badania z naukowcami Ukraińskiego Instytutu Badawczego Rehabilitacji Terapii Uzdrowiskowej Ministerstwa Zdrowia Ukrainy w Odessie oraz Narodowego Uniwersytetu Medycznego w Odessie (Ukraina)

Efektami tej współpracy były publikacje:

1. Dragomiretska N, Zabolotna I, Gushcha S, Sierpińska L, Izha G, Plakida A, Bezverhnyuk T. The advantages of drinking mineral water in the rehabilitation of patients with viral hepatitis C with accompanying non-alcoholic fatty liver disease after suffering from COVID-19. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine* 2023; 30(2): 266-27
2. Izha A, Dragomiretska N, Gushcha S, Sierpińska LE, Plakida A. Features of clinical, biochemical, and sonographic parameters in patients with chronic viral hepatitis C with concomitant non-alcoholic fatty liver disease. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine* 2023; 29(1): 49-54.

W związku z powyższym wymóg dotyczący aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, został spełniony (oprócz wymienionej uczelni zagranicznej Habilitantka współpracowała naukowo z Akademią Medyczną w Lublinie, czego efektem była praca doktorska).

W podsumowaniu stwierdzam, że dr Lidia Sierpińska spełnia wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu, określonych w artykule 219, ust.1, pkt 1-3 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

ZAKŁAD MEDYCYNY RODZINNEJ

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Sławomir Chlabicz

ul. Mieszka I 4B, 15-054 Białystok

Tel. 85 686 5314

email: slawomir.chlabicz@umb.edu.pl

Wnoszę o dopuszczenie dr Lidii Sierpińskiej do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplinie nauki o zdrowiu